

Ipé

Groeigebied

Tropisch Midden- en Zuid-Amerika.

Boombeschrijving

De vele soorten en het grote verspreidingsgebied zijn er de oorzaak van dat de afmetingen van de bomen en de houteigenschappen sterk verschillen. Hoogte 30-40(-65) meter met een diameter van 0,6-0,9(-1,8) meter. De takvrije rechte cilindrische stammen kunnen tot 8-40 meter lang zijn en hebben aan de voet soms wortelaanzetten.

Houtsoort

Loofhout.

Houtbeschrijving

Hieronder wordt beschreven groenhart uit Suriname. De andere Tabebuiasoorten zijn wat lichter in gewicht, maar zijn uiterlijk en anatomisch niet of nauwelijks van Surinaams groenhart te onderscheiden. De meeste sterkte-eigenschappen van de andere Tabebuiasoorten (met een lagere volumieke massa) zijn lager. Het groenachtig bruine tot groenachtig geelbruine kernhout is duidelijk te onderscheiden van het geelachtig grijze 40-80 mm brede spint. De kern vertoont dikwijls lichte tot donkere zones waardoor het enigszins gestreept kan lijken. Ook als er kruisdraad aanwezig is, kan door de lichtval een decoratieve fijne streep-tekening aanwezig zijn. Ipé heeft een vrij gelijkmatige structuur zonder uitgesproken tekening. Het hout bevat de inhoudsstof lapachol die op het langsvlak als (groen)gele streepjes zichtbaar is. Lapachol kleurt in aanraking met ammonia rood, waardoor ipé (Surinaams groenhart) van bijvoorbeeld demerara groenhart is te onderscheiden. Het hout is zeer hard en sterk, moeilijk splijtbaar en zeer elastisch.

Draad & Nerf

Draad: recht, soms kruisdraad of onregelmatige draad.
Nerf: fijn.

Volumieke massa

(950-)1050 (-1150) kg/m³ bij 12% vochtgehalte, vers 1200-1300 kg/m³.

Werken

Middelmatig.

Drogen

Vrij langzaam, geringe neiging tot vervormen en scheuren.

Bewerkbaarheid

Door zijn hoge volumieke massa moeilijk te bewerken en snijvlakken stampen snel af. Bij het schaven wordt aanbevolen kleine snijhoeken te gebruiken om problemen bij kruisdraad te voorkomen. Ipé laat zich glad afwerken. Een goede afzuiging van het houtstof wordt aanbevolen, aangezien het vrijkomende lapacholstof bij daarvoor gevoelige mensen een huid-aandoening (dermatitis) kan veroorzaken.

Spijkeren & Schroeven

Vorboren noodzakelijk.

Lijm

Gezien de hoge volumieke massa waarschijnlijk niet zonder problemen.

Buigen

Niet bekend. Is wel zeer buigzaam.

Duurzaamheid

Schimmels: 1.
In tegenstelling tot Demerara groenhart (*Chlorocardium rodiei* Rohwer, Richter & Werff) is ipé niet bestand tegen aantasting door paalworm.

Bijzonderheden

De stof lapachol die huidallergieën kan veroorzaken bij werkers, bevat het derivaat desoxylapachol (0,4%). Lapachol geeft in contact met alkaliën een donkerrode kleur. De bast bevat ± 5% looistof. Het hout bevat een paarse kleurstof die oplost in water en 'bloeden' kan veroorzaken.

Toepassingen

Voornamelijk voor constructiewerken (bruggen- en scheepsbouw en havenwerken), dwarsliggers, buiten- en binnentimmerwerk, parket, vloeren, meubels, draaiwerk, snijwerk, bedrijfsvloeren, schuttersbogen, houten hengels, wandelstokken, gereedschapsstelen (als vervanging voor hickory of essen), tuinhout, tuinmeubilair, zou een van de beste houtsoorten zijn voor spaken in houten wielen in de rijtuigbouw. In Brazilië veel gebruikt in de carrosseriebouw.

Bronnen

Houtvademecum 2005 Wiselius, S.I. 9e druk. Almere, Stichting Centrum Hout
<https://houtinfo.nl/toepassingen/houtdatabase>

Toepassingen

Taai en sterk essen met een groeiringsbreedte van 2,5-4 mm is geschikt voor talloze doeleinden waarvoor deze eigenschappen belangrijk zijn. Bijvoorbeeld sportartikelen als tennisrackets, hockey-, polo- en golfstokken, wicketpaaltjes, ski's, rekstokken, turnbruggen, sulkybomen, speren, schaatsen, springplanken, biljartkeus, bobsleden enz. Ook wordt taai essen gebruikt voor laddersporten, stelen van gereedschappen (bijlen, hamers, hooivorken, houwelen e.d.), roeiriemen en roerpennen. Blank en mild essen is geschikt voor betimmeringen en meubelen en voor parketvloeren. Voor parket is blank hout gewenst. Olijffessen en blank essen wordt veel toegepast als dekfinier voor triplex wandplaten. Wat Europees essen betreft, geldt in het algemeen het volgende: Frans essen is taai en gelijkmatig van structuur en wordt speciaal voor meubelen en turnartikelen gebruikt. Belgisch essen is soms wat onregelmatig gegroeid en wordt gebruikt voor meubelen, sportartikelen, roeiriemen, laddersporten, stelen van schoppen, bijlen en andere gereedschappen. Inlands essen is taai, sterk, hard en zwaar. Het is zeer geschikt voor stelen, voor landbouwgereedschappen en andere gereedschappen, verder voor roeiriemen en gymnastiektoestellen. Pools en Slavonisch essen wordt, in verband met de regelmatigere groei, voor meubelen en betimmeringen gebruikt. Het is wat brosser. Het blankste essen komt uit de staat Georgia van de Verenigde Staten.

Bronnen:

Houtvademecum 2005 Wiselius, S.I. 9e druk. Almere, Stichting Centrum Hout
<https://houtinfo.nl/toepassingen/houtdatabase>

Houthandel Het Anker
De Hogenkamp 18
7071 EC Ulft

0315-681381
info@hetanker.tv
www.hetanker.tv

Houthandel Het Anker
De Hogenkamp 18
7071 EC Ulft

0315-681381
info@hetanker.tv
www.hetanker.tv

